

Loviisan Satama Oy:n Loviisan sataman toimintaa koskevan ympäristöluvan muutoshakemus / lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle

Ympäristöterveysjaosto 16.10.2025
2233/11.05.02.08/2024

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Maarit Lönnroth
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Loviisan terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Loviisan sataman hakemuksesta, joka koskee toiminnan ja ympäristöluvan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa. Kysymyksessä on korkeimman hallinto-oikeuden osittain palauttama asia. Lausunto pyydetään toimittamaan 31.10.2025 mennessä aluehallintoviraston sähköisen asiointipalvelun kautta (avi.fi/sahkoiset-lomakkeet). Asian diaarinumero on **ESAVI/19954/2025**.

Asiakirjat ovat sähköisesti nähtävillä osoitteessa <https://ylupa.avi.fi/fi-FI/asia/3155312>.

Aluehallintovirastossa vireillä olevia Loviisan Satama Oy:n asioita ovat:

- ESAVI/33170/2024 Uudenmaan ELY-keskuksen aloite Loviisan sataman ympäristöluvan muuttamiseksi
- ESAVI/34054/2024 Loviisan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen aloite Loviisan sataman ympäristöluvan muuttamiseksi
- ESAVI/6399/2025 Loviisan sataman toiminnan muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa (hakijana Loviisan Satama Oy)
- ESAVI/19954/2025 Loviisan sataman toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen ja toiminnan aloittamislupa (hakijana Loviisan Satama Oy). Korkeimman hallinto-oikeuden osittain palauttama asia

Aluehallintovirasto on ilmoittanut, että kaikki neljä asiaa tullaan ratkaisemaan samassa päätösasiakirjassa. Ympäristöterveysjaosto on 12.6.2025 antanut lausunnon asiasta ESAVI/6399/2025.

Nyt käsiteltävänä olevassa lupahakemuksessa on kuvattu sataman nykyinen toiminta sekä tuleva toiminta ja sen aiheuttamat päästöt siltä osin, mikä on oleellista luvan muutoksen osalta. Muilta osin viitataan voimassa olevaan ympäristölupaan. Satama sijaitsee noin 5 km kaupungin keskustasta etelään, Loviisanlahden länsirannalla. Sataman pohjois- ja länsipuolella on asutusta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 150 metrin päässä päästölähteistä. Toiminta on asemakaavan mukaista.

Loviisan satama on irtolasteja palveleva satama. Sataman kautta kulkee erilaisia irtolasteja ja kappaletavaraa sekä projektilasteja. Loviisan sataman pääartikkelit ovat vientituotteissa antrasiitti/kivihiihi,

vilja, puutavara (sahatavara, pylvää, kreosoottipylvää, kuitupuu, kestopuuhake, hake) ja romumetalli sekä tuonnissa sementti, metallituotteet ja suola, sekä viime vuosina myös energiapolttoainepaalit. Ahtauksen ja huollinnan ohella satamassa tarjotaan erilaisia terminaali- ja palveluvarastopalveluja. Satama toimii ympäri vuoden. Satamaoperointia on ympärivuorokautisesti ja normaalit työvuorot satamassa ovat klo 7–23, mutta ylityöt ovat mahdollisia.

Hakija esittää muutoksia seuraaviin lupamääräyksiin:

Lupamääräys M8: Kestopuuhaketta saa voimassa olevan luvan mukaan välivarastoida enintään yhtä laivausta vastaava määrä kerrallaan. Hakemuksessa esitetään, että määräys muutettaisiin siten, että kestopuuhaketta saisi varastoida yksi laivalastillinen kerrallaan per Sykkeen myöntämä siirtoluvallinen laivaaja.

Lupamääräys M9: Kestopuuhake voidaan välivarastoida asfaltoidulla kentällä katoksen alla tai pressulla tai vastaavalla sadesuojalla peitettynä, taikka varastohallissa. Uudeksi lupamääräykseksi esitetään, että kestopuuhake on välivarastoitava asfaltoidulla kentällä. Perusteluna pressuihin liittyvät turvallisuusriskit.

Hulevedet ja pintarakenteet lupamääräys 4: Öljynerotuskaivot ja hiekanerotuskaivot on tyhjennettävä tarpeen mukaan, kuitenkin vähintään 2 kertaa vuodessa. Uudeksi lupamääräykseksi esitetään, että öljynerotuskaivot ja hiekanerotuskaivot on tyhjennettävä tarpeen mukaan ja tarkistettava tyhjennystarve vähintään 2 kertaa vuodessa.

Metallijätteen käsittelyn lupamääräys A2: Metallijätteen käsittelyä saa tehdä maanantaista perjantaihin, pois lukien arkipyhät, klo 7.00–19.00. Käsittelypäiviä voi olla enintään 100 kpl vuodessa. Lupamääräyksessä tarkoitettu metallijätteen käsittely koskee palakoon pienentämistä eli metallin leikkaamista, katkaisemista ja paalaamista sekä metallikasan käsittelyä ja metallikuorman tyhjennystä kaatamalla tai muutoin pudottamalla käsittelemättömiä metallikappaleita metallijätteen käsittelyalueella. Uudeksi määräykseksi esitetään, että metallijätteen käsittelyä saa tehdä maanantaista perjantaihin pois lukien arkipyhät, klo 7.00–22.00. Lupamääräyksessä tarkoitettu metallijätteen käsittely koskee palakoon pienentämistä eli metallin leikkaamista, katkaisemista ja paalaamista.

Nykyisen toiminnan polttoainepaalien lupamääräyksiin K1 ja K2 osalta hakija esittää muutosta niin, että sataman kautta saisi kulkea rajattomasti vihreän menettelyn jätejakeita ja jätteensiirtolupaa vaativia jätetuotteita. Kierrätyspolttoainepaalien enimmäiskertavarastointimäärä olisi 50 000 tonnia, kun se nykyisessä luvassa on vuodessa varastoitava enimmäismäärä.

Uutena toimintana satamaan haetaan puhtaan, käsittelemättömän puutavaran, kuten energiarangan, haketuksen lupaa. Satamassa ei ole aiemmin haketettu energiarankaa tässä esitetyssä mittakaavassa. Energiaranka on saha- ja kuituteollisuudelle

kelpaamatonta puhdasta rankapuuta. Alueelle on suunniteltu tuotavan tarpeen mukaan yksi hakkuri, jota voidaan siirtää tarpeen mukaan ja käyttää sataman eri osissa soveltuvissa kohdissa. Hakkuri ei ole satamassa koko ajan. Haketuksen toiminta ajoittuisi klo 7–22 välille ja tapahtuisi pääosin arkisin. Yhteiskunnan kannalta merkittäviin poikkeustilanteisiin, energiapolttoaineen huoltovarmuuden takaamiseksi, haketukselle haetaan lupaa myös lauantaisin, arkipyhinä sekä sunnuntaisin klo 7–22 välille. Puutavaran haketuksen on tarkoitus tapahtua osin sataman laajennusosassa. Sataman laajennusalue on käsitelty jo voimassa olevassa ympäristöluvassa toiminnan osalta.

Sataman laajennusalue rajoittuu pohjavesialueeseen, mutta siihen ei arvioida kohdistuvan tässä kuvatussa toiminnasta haitallisia vaikutuksia. Laajennusalue tullaan päällystämään kestopäällysteellä ennen toiminnan aloittamista. Alueelle muodostuva kenttäalue toimisi haketettavan materiaalin varastona ja haketustarpeen aikana mobiilihakkurin sijoituspaikkana. Vaihtoehtoiset muut sijaintipaikat ovat sataman muiden toimintojen yhteydessä. Laajennusalue on kokonaisuudessaan noin 4 ha:n asemakaavoitettu TY-alue. Tämän alueen toteuttamisen rakentamissuunnitelmasta on tehty pohjaveden vaikutusenarviointi, minkä perusteella suunnitellun sataman laajennusalueen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan haitallisia pohjaveden pinnankorkeuteen tai laatuun kohdistuvia vaikutuksia Valkon pohjavesialueelle.

Hakemuksen mukaan uusi haketustoiminta (energiaranka) ei sisällä merkittävästi hienoainesta, joten puupölyä ei muodostu merkittävästi. Pölyhaittoja ehkäistään materiaalien sijoittelulla, haketuksen ajankohdalla ja suuntaamisella.

Uusi haketustoiminta tuo satamaan uuden melulähteen. Satamatoimijoiden yhteismelumallinnuksen mukaan vaikutus kokonaismeluun on 1–3 dB. Melua hallitaan varastokasojen sijoittelulla ja melusteillä. Melumallinnuksen mukaan sataman eri toimintojen yhteismelutasot ylittävät jo nykyisellään ajoittain melun ohjearvot tai ovat niiden tuntumassa. Erityisesti Svenäsintien asutus ja sataman ulkopuolella saarissa sijaitseva loma-asutus altistuvat satamasta kantautuvalle melulle.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Sataman lähiasutukselta on tullut ilmoituksia kestopuun varastoinnista aiheutuvasta voimakkaasta kreosootin hajusta. Ympäristöterveysjaosto ei pidä suotavana, että kestopuun varastointia satamassa lisätään. Kreosootin hajun leviämisen ehkäisemiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Metallijätteen käsittelystä aiheutuva kolahduksista ja kirskahduksista aiheutuva melu koetaan häiritseväksi. Siksi ympäristöterveysjaosto katsoo, että toiminta-aikoja metallijätteen käsittelylle on edelleen syytä rajata päiväaikaan tapahtuvaksi.

Loviisan Satama Oy:n polttoainepaalien varastoinnista ja käsittelystä aiheutuvat haju- ja kärpäshaitat ovat merkittäviä ja vaikuttavat haitallisesti lähiasutuksen elinympäristöön. Ympäristöterveysjaosto katsoo ensisijaisesti, että yhdyskuntajätettä sisältävien polttoainepaalien varastointi ja käsittely eivät sovellu alueelle, jossa asutus on näin lähellä. Mikäli polttoainepaalien varastointitoiminta kuitenkin sallitaan satamassa, katsoo ympäristöterveysjaosto, että ympäristölupaan tulee sisällyttää selkeät ja sitovat määräykset hajusta ja haittaeläimistä (kärpäset ja rotat) aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ja hallitsemiseksi. Polttoainepaalien tulee olla pakattu niin, että ne säilyvät ehjinä lastauksen ja varastoinnin ajan. Rikkoutuneiden paalien välitöntä uudelleen pakkaamista pitäisi edellyttää. Polttoainepaaleja tulee säilyttää ainoastaan sisätiloissa. Rikkoontuneiden paalien varastoinnin ja käsittelyn tulisi tapahtua hallitiloissa, jotka on varustettu järjestelmällä, jolla hajun leviäminen ympäristöön estetään. Yksittäisten polttoainepaalierien varastointiajan satamassa tulisi olla mahdollisimman lyhyt haittaeläinten lisääntymisen ehkäisemiseksi. Jätepaalien osalta tulisi varautua vastaanottavan laitoksen toimintahäiriöihin siten, että satamassa varastoitavien paalien määrä ei kasva.

Afrikkalaisen sikaruton (ASF) riski on merkittävä, erityisesti toiminnassa, jossa käsitellään orgaanisia jätteitä. Lupahakemuksessa ei ole huomioitu tätä riskiä, mikä muodostaa puutteen eläintautien torjunnan ja ympäristöturvallisuuden näkökulmasta. Ympäristöterveysjaosto suosittelee, että ASF-riskin hallinta sisällytetään ympäristölupaan selkeinä määräyksinä. Satama-alueen tulisi olla kauttaaltaan aidattu siten, että villisikojen pääsy alueelle estyy. Myös muut eläimet, kuten linnut voivat levittää saastunutta materiaalia ympäristöön. Toimintatavat paalien rikkoontuessa aluksessa, veteen tai satama-alueelle tulisi määritellä, jotta materiaalia ei leviä ympäristöön.

Puun haketustoiminta voi aiheuttaa merkittäviä pöly- ja meluhaittoja, jotka vaikuttavat lähialueen asukkaiden terveyteen ja viihtyvyyteen. Ympäristölupaan tulee sisällyttää selkeät määräykset pöly-, haju- ja meluhaittojen ehkäisemiseksi, mukaan lukien toiminta-aikojen rajoitukset, tekniset torjuntatoimet ja seurantavelvoitteet.

Toiminta ei saa ylittää Valtioneuvoston päätöksen 993/1992 mukaisia melun ohjearvoja lähiasuintalojen piha-alueilla ja loma-asumiseen käytettävillä alueilla. Myös meluohjearvot alittavat melutasot saattavat aiheuttaa viihtyvyyshaittaa. Ympäristöterveysjaosto katsoo, että mikäli toiminnasta aiheutuu meluhaittaa asutukselle, ei toimintaa tule harjoittaa viikonloppuisin eikä perjantaisin enää klo 17.00 jälkeen. Meluntorjunnan osalta tulee ottaa huomioon myös alueen melua tuottavien toimintojen yhteisvaikutus.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiasta muuta huomautettavaa.

